

Lars-Eric Samuelsson: Att bli vän med sin gräsmatta

2006-05-11

Gräsmattan är nästan alltid den största delen av trädgården. Den binder ihop trädgårdens olika delar och är den viktigaste ytan för olika aktiviteter. Visst kan en gräsmatta vara smaragddrön och fri från ogräs och mossor. Den kan vara så tät och fin att man knappast vågar gå på den. Men då blir den ett "finrum" för söndagsbruk.

Den vanliga trädgårdsägarens önskematta är litet annorlunda. Den är fortfarande ett grönt golv, men den har dessutom den viktiga rollen att tåla slitage och nötning. Den behöver inte samma omvårdnad som praktgräsmattan. Det betyder inte så mycket om litet mossor och ogräs får fäste i den. Huvudsaken är att den fungerar som aktivitetsyta. Vilken typ av gräsmatta du än väljer måste den anläggas med omsorg. Det är A och O för framtiden. Marken måste vara väl dränerad. Jorden måste förbättras, kalkas och gödslas. Finplaneringen måste göras så att avrinningsförhållanden för yt- och smältvatten blir bra. Och det viktigaste: Du måste välja en gräsfröblandning som motsvarar dina krav på den blivande gräsmattan, men också till det odlingsläge du har. En slitstark familjegräsmatta skall tåla nötning. Om det blir litet ogräs och mossor i den har mindre betydelse. Men visst måste du sköta den omsorgsfullt. Den behöver naturligtvis vårstädas, gödslas och kalkas regelbundet och naturligtvis också vattnas om det blir torr väderlek. När vintersnön smält undan och tjälen gått ur marken är det inte länge förbjudet att beträda gräsmattan. Då är det dags att gå på den. Sätt då inte igång med någon våldsamt bearbetning av gräsyten. Det handlar om en lätt städning med t.ex. en bamburäfsa. Visst gräs, fjolårslöv och "vinterskräp", kanske litet mossor, som brukar sitta löst under tidig vår, följer med upp i vårstädningen. Lagg inte det borträfsade "skräpet" i soptunnan utan i komposten. Så lagar du gräsmattan Under besvärliga vintrar kan gräsmattan lätt skadas av t.ex. snömögel och isbränna. De skadade, döda, fläckarna framträder tydligast när gräsmattan vårstädas. Laga de döda fläckarna så fort som möjligt innan ogräsfröna får fäste. Så här gör du: Luckra först upp den ytan med en grov trädgårdskratta. Gör det grundligt, så att jorden blir lucker och porös. Fyll på litet så-jord, kompost eller näringsberikad bark-torvmylla. Jämna till jorden med krattan. När jorden är jämn och slät är det dags att så gräsfrön. Använd den speciella gräsfröblandning som är avsedd för lagning av gräsmattor. Snåla inte med fröna. Vattna. Det gäller att få fröna att gro så som möjligt. Efter ett par veckor är den tidigare så kala och tråkiga fläcken i gräsmattan vackert grön och ogräset besekrat. Allteftersom värmen ökar växer gräset till. När det blir ungefär 5 cm långt är det dags för första klippningen. Klipp inte för kort, gräset bör vara minst 3 cm långt efter klippningen. En alltför intensiv klippning leder till att gräsplantorna utarmas. Det blir då fritt fram för mossor och ogräs och gräsmattan kommer inte att tåla nötning. För att gräsmattan snabbt skall växa till och bli så tät att ogräs och mossor får det besvärligt, gäller det att gödsla. När tjälen gått ur marken och gräset börjar grönska är det dags att vårgödsla. Det finns många olika gödselblandningar i handeln. Välj alltid ett gödselmedel som är avsett just för gräsmattor. Gödslingen kan du behöva upprepa under sommaren beroende på hur gräsmattan utvecklas. Det är alltid svårt att ange exakt hur stor gödselgivan skall vara, men följ alltid de mängder som anges på den säck som gödselmedlet säljs i och betrakta det som en normalgiva. Sprid gödselmedlet så jämnt som möjligt, det bör vara fuktigt väderlek när du gödslar. Om inte: Vattna. Måste gräsmattan ha mycket växtnäring? Svaret är: Ja. Gräsmattan är en intensiv odling. Man kan beräkna att om man lägger ihop klippen för varje gång man klipper gräsmattan under säsongen, skulle grässtrået bli 1,5 - 2 meter långt. Då förstår du varför gräsmattan behöver mycket näring. Gräsmattan måste också kalkas. En regel som man brukar tillämpa är: "Kalka gräsmattan vart tredje år och räkna med 30 kg kalk per 100 kvm." Du kan kalka under tidig vår eller på senhösten. Om du kalkar på våren måste det förflyta minst 14 dagar mellan kalkningstillfället och gödslingen av gräsmattan. Lars-Eric Samuelsson